

פרטיכל מס' 77

ישיבת ועדת הכספים

מיום ב', י"ח באב תשי"א - 20.9.51

בזמנו חברי הועדה:

היו"ר ד.צ. פנקס
י. בדר
א.מ. גסיחובסקי
א. גרנות
א. הרצפלד
ש. כץ
פ. נפתלי
ס. סנה

מ.ז.מ.י.מ.:

שר האוצר א. קפלן
ד. הורביץ - מנהל משרד האוצר
מר זנגי - החשב הכללי
מר קטרון - יועץ משפטי

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני פותח את הישיבה.
לפני סדר היום, רשות הדיבור לחבר-
הועדה, מר סנה.

מ. סנה:

אם כי זוהי הישיבה האחרונה של הועדה,
רציתי להציג שאלה לשר האוצר. שמעתי
כי האוצר נתן ערבות על הלואה בסך 100 אלף ל"י לאיחוד הקיבוצים החדש
ע"י בנק הפועלים, או הפקיד את סכום הכסף הנ"ל בבנק הפועלים, על מנת
שיתן את ההלואה הנ"ל. רציתי לשאול אם זה נכון, ואם כן, על איזה יסוד
נעשה הדבר?

שר האוצר א. קפלן:

לא נתתי כל ערבות. לו הייתי גותן
ערבות, בנק הפועלים היה מבקש ממני
את החלטת ועדת הכספים. אני חושב כי האוצר מעוניין מאוד לשמור על
חוקיות פעולותיו. נכון הדבר שלעתיים קרובות, כאשר הבנקים רוצים
לעשות איזו שהיא פעולה ופונים אלי בשאלה, אם אני מוכן להכניס פקדון
בתנאי שאוכל להוציאו בכל זמן שארצה, אני מוכן לעשות זאת, ואני יכול
להביא דוגמאות שונות בנידון זה. מפעם לפעם, במידה שיטנו ברשותי כסף
שאני יכול להשתמש בו בצורה זו, אני משתדל לעשות זאת.

מ. סנה:

אולם לא היה מקרה שפעולה כזאת נעשתה
לטובת קרן אחרת, של הקבוץ המאוחד,

או חבר הקבוצות?

ועדת הכספים
20.9.51

שר האוצר א. ספלן:
היו כמה מקרים כאלה בנוגע לענפים שונים בחקלאות. במידה שנחוץ היה לקבל ערבות, הנאתי את הדבר בפני הועדה. במידה שאני יכול לחלק את כספי הפקדון מבלי שיתהווה לחץ, אני עושה זאת.

א. הרצפלד:
בעיה זו הובאה גם בפני המרכז החקלאי. אני מודיע לך, סר סנה: לו קרן אחרת היתה במצב כזה, והיתה פונה אלינו בבקשה דומה, הייתי מעביר במרכז החקלאי החלטה פה אחד, לפנות לאוצר בבקשה מעין זו. אני חושב כי צריך בכל זאת להביט על הדברים בעין טובה.

ס. סנה:
אני חושב כי לא היה מקרה שעמדה שאלה של עזרה לחקלאות באיזו צורה שהיא, ואני לא הייתי בין המכסימליסטים. אני הצגתי את העניין הזה מתוך ביקורת על אי-המפלגתיות של האוצר. העניין הזה אינו פשוט. הוא התחיל מכך שהממשלה, ע"י שר החקלאות, השתתפה בכינוס שהתקיים בכנרת. שר החקלאות הופיע בכינוס הזה ונתן הצדקה אידיאולוגית לפילוג - אם שר החקלאות מדבר על ההבוללות וטמיעה, אין זה שייך לחקלאות - והוא הודיע כי הממשלה תעזור. אחרי-כן בא גם האקט; הממשלה, ע"י שר האוצר, נתנה עזרה לגוף הזה, עזרה שלא ניתנה לשום מסגרת קבוצית-ארצית אחרת. אני חושב כי הדבר הזה אינו בלתי מפלגתי, והאוצר צריך לשמור על בלתי מפלגתיות. כמובן שמבחינה פורמלית יכולה הממשלה להכניס פקדון לכל בנק, אולם זוהי צורה מסויימת של מתן הלואה בעקיפין. לדבר הזה יש אופי ציבורי מסויים, ולאחר ציבור הנתון בעניינים אלה, הדבר הזה מוכרח להתפרש כהתערבות הממשלה, ולא כדבר של מצוה.

היו"ר ד. צ. פנקס:
בדרך כלל, נכון מצד הממשלה שהיא באה לעזרת אותו ענף במשק, הסובל וזקוק לעזרה מיוחדת, ושאינו יכול לקבלה בדרך בנקאית אחרת. היום זה נוגע לקרן אחד מארגוני הקבוצים, ומחר זה יכול להיות נוגע לקבוצת סוחרים. איני שולל את האפשרות שהממשלה, בדרך זו, תבוא לעזרת ענפים שונים של המשק, אך כתבאי שיהיה שיקול אובייקטיבי וזכויות שוות לכל החוגים.

י. בדר:
לא הייתי מתערב בעניין זה משתי סיבות: (א) זהו עניין שאינו יוצא מגדר הרגיל; (ב) מפני שאני חושב כי בשלב זה של הישיבה האחרונה של ועדת הכספים של הכנסת הראשונה, לא זהו המקום לדבר על כך.

אשר לדבריו של יו"ר הועדה, אני שולל את הכלל הזה. לדעתי, אין במסכותה של הממשלה לתת הלואות או לאפשר מתן הלואות. יש לי הרושם כי במקרים אלה האוצר מבטיח לבנק לא לדרוש בחזרה את הפקדון טרם שההלואה תסולק, ואם כך הדבר, מה ההבדל בין פקדון כזה לבין משכנתא על ניירות ערך?

שר האוצר א. ספלן:
אני רוצה לקבוע כי מבחינה חוקית, העניין הוא חוקי בהחלט. אני לא עשיתי שום דבר המחייב את המדינה, מה שלפי החוק דורש איזו שהיא החלטה. אני מעריך מאוד את השמירה על חוקיות פעולות האוצר.

אני רוצה לחזור ולומר: אם ישנו גוף כלכלי צבורי חשוב המתחיל בפעולה מסויימת, והממשלה יכולה לבוא לעזרתו ע"י הפקדת פקדון בבנק, מבלי לקבל אחריות ומבלי להקשות על יתר פעולות הממשלה, הפוליטיקה של האוצר היתה לעשות זאת. אם אהיה שר האוצר גם בכנסת השניה, אעשה זאת גם להבא.

ועדת הכספים
20.8.51

היו"ר ד.צ. פנקס:
אני חייב לבקש את הסכמת הועדה לחזור
לענין התקציב, שבעצם גבר גמרנו את
הדיון בו, ולהסכים לשינוי קל בנוסח.

לפי ההצעה הראשונה של האוצר, התוספת של התקציב היתה בסכום של 4.540.750 ל"י. הוספנו אליה 850.000 ל"י מסעיף שיקום חיילים ו-23.800 ל"י מסעיף נפגעי המלחמה, וחלקנו את הסכום הזה בין הסעיפים השונים. אחרי כן נתברר שיש צורך בתוספת של 1218.015 ל"י לסעיפים השונים. עם זאת סיפר לנו שר האוצר שאין לו עדיין כיסוי מלא לסכום זה, אלא יש לו קרוב ל-500 אלף ל"י ברזרבה הכללית, ועוד יחפש אפשרות של קימוצים מסעיפים אחרים. התברר שהדבר אינו ניתן, ולפי החוק אי-אפשר לפרטם את התקציב מבלי שיהיה לו כיסוי. לאחר דיונים עם מר זגני, היועץ המשפטי של משרד האוצר ומר קטרון באנו לידי טסקנה, להציע לכם שינוי קל בצורה כזאת: בכדי להסות את תוספת התקציב בסכום של 1.218.000 ל"י, ניקח 218 אלף ל"י מהרזרבה הכללית, ו-מיליון ל"י ניקח כעין צאצאאא גמילות חסדים מסעיף הקמת מעברות ושיכוני עולים העומד על סכום של 1/2 מיליון ל"י. עי"כ נשאר מסעיף זה רק 1/2 מיליון ל"י, אך בתנאי ששר האוצר יוכל לאפשר את פעולת הקמת המעברות ושיכוני העולים בכל הסכום של המיליון וחצי, כעין מקדמה לחצי השני של השנה. יתכן שע"כ אנו גם לא מגדילים את התקציב באופן אבסולוטי, כי אנשי האוצר משוכנעים שעם סיום השנה ימצאו משרדים שונים שלא יוציאו את כל התקציב שאושר, ויחזירו את המיליון בתוך התקציב גופא. עי"כ אנו שומרים על החוק וגטרים את התקציב בצורה סטודרת. אא

אם אין התנגדות להצעה, אני מבקש לאשרה.

מר קטרון:
ברצוני לציין, כי כו בזמן שלגבי העכרה מסעיף אחד לסעיף שני, זקוק שר האוצר להסכמת הועדה, אין הדבר כך בנוגע לשימוש ברזרבה הכללית. על כן היה רצוי שהדבר ינוסח בצורה כזאת שלא תינתן הסכמת הועדה לשימוש ברזרבה הכללית.

י. גדר:
אני חושב כי פעולה זו היא נגד החוק.

היו"ר ד.צ. פנקס:
זוהי פעולה חוקית בהחלט, ואני מעמיד את ההצעה להצבעה.

ההצעה בתקבלה

אנו עוברים לדיון בענין שלמענו התאספנו - אישור סומי של נוסח החלטות ועדת המשנה בענין הדו"ח הרשמי של מבקר המדינה.

ועדת המשנה קיימה ארבע ישיבות אשר בהן עברה על כל החומר. גמרנו למשרד התחבורה, רכבת ונסלים.

האם יש לחברים הערבות בקשר לסיכומים

אלה?

ועדת הכספים
20.8.51

י. בדר:

החוק מטיל על ועדת הכספים לקבל דו"ח מלא של מבקר המדינה. מבקר המדינה לא הביא לנו אלא פרקים אחדים של הדו"ח, אמנם פרקים חשובים ועקרוניים, אך על יותר מ-50% של העניינים המשקיים והכספיים לא קבלנו שום דו"ח. מכיון שהדו"ח אינו מלא, ומכיון שאסור לנו להביא את הדו"ח לכנסת פרקים פרקים, אני מציע לקבל את ההצעה הבאה:

הועדה מצטערת על העובדה שבנוגע לתקופת הביקורת הראשונה לא קבלה עד עתה דו"ח שנתי מלא מידי מבקר המדינה. הועדה מדגישה כי מסיבות בלתי ברורות, לא הובא לפני דו"ח על הביקורת במשרד הבטחון, ודו"ח על הביקורת באותם המוסדות והמפעלים אשר נהנים מאשראי מסלתי, או מתמיכות מסלליות, או מערבויות מסלליות, ושלפי החוק הם חייבים להיות כלולים בדו"ח של מבקר המדינה. הועדה פונה למבקר שבמשך שבעה ימים יסביר לכנסת את סיבות איחור מעצב זה. כמו כן, הועדה ממליצה לחברי הכנסת למנות ועדת חקירה פרלמנטרית מיוחדת, אשר תברר את סיבות האחור הזה, העולה על תקופה של שנה.

היו"ר ד. צ. פנקס:

אני רוצה להעיר, כי בהצעתו של חבר-הועדה בדר ישנם כמה לקויים לגבי

העובדות:

ראשית, מבקר המדינה הסביר לנו מדוע הוא הגיש את הדו"ח שלו באיחור, ואנו קבענו בענין זה גם עמדה מסויימת בהחלטות המיוחדות שהעברנו לכנסת.

שנית, בדו"ח של מבקר המדינה ישנו פרק מיוחד בקשר למערכת הבטחון - אצא סעיף 23 של הדו"ח. נכון שמבקר המדינה טרם הגיש את הדו"ח על משרד הבטחון כולו, יתכן שלא ימצא ליקויים, אך הוא אמר כי יגיש אותו בזמן מאוחר יותר, והועדה תדון עד כמה דו"ח זה, במידה שהוא נוגע למספרים, יכול להיות טובא למליאת הכנסת, היות ותקציב משרד הבטחון הוא סודי. אני מציע להוסיף בהחלטותינו על משרד הבטחון, כי מבקר המדינה הודיע שדו"ח כולל יותר עוד יוגש.

אני מבקש מאת החברים להצביע אם לקבל

את הצעתו של ד"ר בדר.

ס. סנה:

אני מציע לקבל את ההצעה: הועדה מציינת כי ביקורת מפותטת יותר על משרד הבטחון

תהיה כלולה בהמשך הדו"ח.

היו"ר ד. צ. פנקס:

זוהי גם הצעתי.

ה צ ב ע ו ת

מיעוט	-	בעד הצעת ד"ר בדר
רוב	-	נגד
<u>ההצעה לא נתקבלה</u>		
מיעוט	-	בעד הצעת חברי הועדה סנה-פנקס
רוב	-	נגד
<u>ההצעה נתקבלה</u>		

ע.ע.

ס. סנה:

יש לי תוספת, אשר צריכה לבוא בראשית הדו"ח של הועדה. התוספת היא: הועדה מאשרת את הדו"ח מס. 1, חלקים א' ו-ב', של מבקר המדינה. עמדתו כבר על כך, שהדו"ח הזה אשר הוגש ע"י מבקר המדינה נעשה מסמך כאשר הכנסת, במקרה זה ועדת הכספים של הכנסת, סומכת את ידה עליו. אין זאת אומרת שכל דבר בדו"ח הזה היא הלכה למשה מסיני. עלינו לקבוע אם אנו מקבלים, או דוחים את הדו"ח הזה של מבקר המדינה. קודם כל, צריך להיות יחס לדו"ח; אחרי-כן אפשר להכניס בו שינויים. גם בארצות אחרות קיים תפקיד כזה של אישור או דחיית הדו"ח של מבקר המדינה. בתוך האישור יכולים להיות תיקונים, הוספות או השמטות, אבל בדרך כלל צריך להיות האקט של קבלת הדו"ח, או דחייתו. אני מציע לקבל אותו.

הינ"ר ד.צ. פנקס:

אני מעמיד להצבעה את הצעת ד"ר סנה.

ההצעה לא נתקבלה

הסתייגות: חברי הועדה סנה ובדר.

ס. סנה:

במקום המדובר בדו"ח על חברת החשמל, אני מציע להוסיף:

6

הועדה מדגישה את הנזק שנגרם לאוצר המדינה ע"י אי-מילוי ההתחייבויות הכספיות הכללות בזכיון של חברת החשמל הא"י כלפי המדינה.

הועדה פונה למבקר המדינה שיכין דו"ח מיוחד על דבר ההשפעה של הזכיונות הזרים על מסך הארץ והתפתחותו.

שר האוצר א. ספלון:

בנוגע להצעה השניה של חבר הועדה סנה, ישנם חברים אשר יעשו את תפקיד מבקר המדינה לתפקיד מצאיק. יכול להיות שאנו צריכים לבדוק את הפוליטיקה של זכיונות אלה אם או אחרים, אולם מה זה שייך למבקר המדינה? הכנסת יכולה למסור את התפקיד הזה לוועדה מיוחדת של הכנסת, או למישהו סטויים בכנסת, אולם אם מסילים על מבקר המדינה בידור פוליטיקה כללית במדינה, אנו הורסים בזה את עצם היסוד של מבקר המדינה. אני מציע לא לעשות זאת, כי לדעתי זה משנה את כל הגישה למבקר המדינה.

בנוגע להצעתו הראשונה של ד"ר סנה, אם ועדת הכספים רוצה לקבל החלטה הנוגעת לאיזה שהוא מוסד, כדאי היה שהיא תברר קודם את העניינים הנוגעים למוסד זה. לקבל החלטה דרך אגב, לי נדמה שאין זו גישה יסודית. אם רוצים לדבר נגד חברת החשמל, צריך היה לקחת את התפקיד לקרוא לפחות את חליפת המכתבים בענין זה.

ס. סנה:

אני מתפלא על כך ששר האוצר נטל לעצמו את הזכות להגיש שהגישה הזאת אינה רצינית. אני חושב כי הממשלה גורמת נזק למדינה ולציבור עי"כ שהיא נתנה זכות מופקרת לחברת החשמל לנהוג לפי רצונה. אם מבקר המדינה הגיש דו"ח למדינה, אשר בו פרק הדן על כך שחברת החשמל חייבת כסף למדינה ואינה מסלמת, יש להגיב על כך.

א. בהיר:

רציתי לציין כי בענין חברת החשמל הירושלמית, היה דיון רציני בוועדת הכלכלה. אני גם יודע כי הממשלה מנתה ועדה לענייני חשמל בכלל. דעתי היא, שהעניין בכללו ראוי לבדיקה יסודית. אין כל ספק שוועדה סתאימה בכנסת הבאה תצטרך לעסוק בעניין זה, אך לא בקשר למבקר המדינה.

אני מעמיד להצבעה את הצעות ד"ר סנה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

ה צ ב ע ו ת

בעד ההצעה הראשונה של ד"ר סנה - מיעוט
נגד - רוב

ההצעה לא נתקבלה

הסתייגות: ס. סנה.

בעד ההצעה השניה של ד"ר סנה - מיעוט
נגד - רוב

ההצעה לא נתקבלה

הסתייגות: ס. סנה.

בקשר להצעתו השניה של מר סנה, השאלה
העומדת לפנינו היא לא אם לבדוק,
אלא מה לבדוק, ומהי סמכותו של מבקר המדינה.

ד. הרביץ:

אם שר האוצר יודיע שיציע להקים
ועדה פרלמנטרית אשר תבדוק את
ענין הזכיונות הזרים, אני מוכן להסתלק מהצעתי השניה.

ס. סנה:

א. אני לא אציע הקמת ועדה פרלמנטרית.
ב. הממשלה כבר בחרה בוועדה אשר צריכה
להגיש דו"ח בענין החשמל. הממשלה בחרה בוועדה בקשר עם העובדה שהענין
עמד בסדר היום, והענין יבוא כנראה בחודשים הקרובים גם לכנסת.

שר האוצר א. ספלן:

אני מעמיד להצבעה את הצעה מר סנה,
לפנות למבקר המדינה שיכין דו"ח
מיוחד על דבר ההשפעה של הזכיונות הזרים על ששק הארץ והתפתחותו.

היו"ר ד.צ. פנקס:

הצעת מר סנה לא נתקבלה

הסתייגות: ס. סנה.

בדיונים המוקדמים שמענו מפי נציגי
המנגנון הגבוהים את הטענה, כי
הדו"ח של מבקר המדינה משמיץ את הפקידות בדרך כלל. אני רוצה לקבוע
שני דברים: א) ההזנחות והליקויים שהיו, היו בתוך המנגנון, אפשר
אפילו להגיד, בקצות המנגנון. ב) לדעתי, האשמה העיקרית של העבירה
הזאת היא על הממשלה, כי היא האחראית על המנגנון, פי היא המדריכה
אותו.

ס. סנה:

דבר שני: אני כולל לא רק משרד משנה,
אלא גם את שר האוצר בכבודו ובעצמו. אני חושב כי ביחס למבקר המדינה,
הממשלה הוכיחה אי-בגרות מסלכתית, כי על ביקורת אין בעלבים. אני
חושב כי הביקורת היתה בתחום המקובל. היו גילויים של זלזול באינטסי-
טוציה של מבקר המדינה. אני חושב כי חילופי הדברים שהיו בין שר האוצר
לבין מבקר המדינה, הוא נוהג מסלכתי רע. שר האוצר אינו יכול להגיד
למבקר המדינה שהוא אינו מתמצא ואינו מבין; הוא יכול להגיד: זה רזה
אינו גכון.

אני מציע לקבל את ההצעה הבאה:

(א) הועדה קובעת, על יסוד הדו"ח של מבקר המדינה, כי הממשלה לא הצליחה למנוע הזנחות, התרשליות, אי-דיוקים, גילויי בזבז, מקרים של התנהגות בלתי הוגנת מבחינה ציבורית שארעו בקצות מנגנון הממשלה.

(ב) הועדה קובעת כי משרדי ממשלה שונים לא התייחסו להערות המבקר בכובד הראש ואף לא בנימוס הראוי.

(ג) הועדה מציעה לכנסת להטיל על הממשלה לתקן את כל הטעוין תיקון, בהתאם להמלצות המבקר שאושרו ע"י ועדת הכספים.

היו"ר ד. צ. פנס:
אשר לשתי הפסקות הראשונות של הצעת מר סנה, הן מופיעות בהחלטות הועדה, בסיכום המופיע בעמוד מס. 6 של ההחלטות. אנו התלבטנו באותה שאלה שעורר מר סנה, אך מצאנו לנכון לנסח את הסיכום, כפי שהוא מופיע בהחלטות. חבר הועדה כץ הביא נוסח אחר, שאף הוא צורף להחלטות הועדה. (ראה ע' 7).

א. ס. בניחובסקי:
אני חולק על הסיכום של ועדת המשנה. אני מציע למחוק את 3 השורות הראשונות, ולנסח את הסיכום כדלקמן:

הועדה מוצאת לנכון להעיר את תשומת לב הממשלה, שעליה לדאוג לכך שמשרדי הממשלה ישתפו פעולה עם מבקר המדינה ומנגנוניו, וכמו כן, לפעול בהתאם להוראותיו והדרכותיו בכדי לשפר את יעילות המנגנון האדמיניסטרטיבי של המדינה לשירות המדינה ואשרחיה.

פ. נפתלי:
אני רוצה להגן על נוסח ועדת המשנה. אני חושב כי כולנו בדעה אחת, שבשטח זה של יחסים בין משרדי הממשלה לבין מבקר המדינה, לשני הצדדים יש מה ללמוד, ואת זאת רצינו להביע. תפקידנו בהחלטות הועדה הוא תפקיד חינוכי. אנו רואים את הדברים האלה ואומרים להם: עדיין לא הגעתם לצורה הנכונה, אתם צריכים ללמוד זאת. אם רוצים לעשות פעולה חינוכית, אומרים את הדברים בעדינות. מה שאנו אומרים רצינו לומר גם לחברי הממשלה ופקידי הממשלה וגם למבקר המדינה ופקידי, ואנו אומרים זאת לא בשביל העתונות, אלא בשביל אלה המשתתפים בזה, בכדי להשפיע עליהם. לשם מטרה זו, הבאת הדברים בצורה עדינה היא הרבה יותר טובה מאשר מכה בכיוון אחד.

א. גרנות:
אני בהחלט בעד צורה עדינה, מפני שהדברים הם עדינים, ולכן אני תומך בהצעת ועדת המשנה. נכון אמר חבר הועדה נפתלי, כי שני הצדדים צריכים ללמוד. לדעתי, גם מבקר המדינה צריך ללמוד. אני חושב כי אחד הקשיים עם מבקר המדינה היה זה, שהוא דוקא לא הצטמצם בשדה פעולתו. לדעתי, הוא עשה יתר על המידה, וישנם מצבים שכל המוסיף גורע.

ש. כץ:
אני חולק על ההסבר המופיע בהצעת הסיכום של ועדת המשנה. איני זוכר אף מקרה אחד בוועדת המשנה שמישהו ביקר את מבקר המדינה באופן רציני. אני מבין כי בסיכום יש צורך פוליטי לעשות שינוי משקל; מכיון שיש הצעה לבקר את הממשלה, או את מנגנונה, יש צורך גם לבקר את המבקר. אני נוטה לקבל את דעתו של מר גרנות, שהיתה נטייה מצד המבקר לעבור את תחומיו, אולם לא זה גרם לביקורת שהושמעה נגדו.

סגן שר החקלאות א. אפשטי:
אני חושב כי הסיכום של ועדת המשנה הוא חד-צדדי. לדעתי צריך להוסיף שעל מבקר המדינה ומנגנונו, על הממשלה ומנגנונה לששתדל לשתף פעולה. אני מציע להוציא מהסיכום את המלים: "אין תפקידו של מבקר המדינה...". עד... להגדלת יעילות המנגנון האדמיניסטרטיבי של הממשלה.

ועדת הכספים
20.8.51

א. בהיר:
אני מציע לוועדה לקבל את ההצעה הנאה:
הועדה מצטערת על כך שהפרסומים על דו"ח
מבקר המדינה, לפני שהגיע לדיון או לסיכום ועדת הכספים, הביאו
נזק לתפקיד דו"ח מבקר המדינה הציג לעצמו.

מ. סנה:
הצעתו של מר בהיר אינה שייכת לביקורת
של דו"ח מבקר המדינה. זוהי ביקורת עצמית
של הועדה.

שר האוצר א. ספלן:
אני חושב כי הולך ונוצר מצב מאוד לא בריא,
כאילו יש אצלנו מוסד אחד שהוא מחוץ לכל
ביקורת, וכל יתר המוסדות עומדים לביקורת. כדיוק כמו שמבקר המדינה
רשאי לבקר אחרים, רשאים אחרים לבקר את מבקר המדינה, כי עדיין לא
קבלנו את הפרינציפ, שיש אצלנו אפיפיור. אני חושב כי המבקר טעה בהרבה
דברים יסודיים. אני חושב כי מבקר המדינה ביקר דברים רבים מתוך חוסר
התעמקות, ומחובתנו לוטר זאת. אנו צריכים לדבר אחד לשני, עד כמה
שאפשר, באופן נימוסי, אולם אנו צריכים לדבר באופן גלוי, עד כמה
שאפשר, ולא בכפפות משי. אני חושב שהיחס הוא הפוך, לא יחס של זלזול
מצד העובדים למבקר המדינה, כי אם ההיפך. נכון הדבר ששני הצדדים,
גם מבקר המדינה וגם המבוקרים לא למדו להבדיל בין העיקר לבין התפל,
ויש מקום ללימוד רב מאוד לשני הצדדים.

לגבי ההצעות שהושמעו כאן, מר סנה אמנם
הרחיב, אבל אתם התחלתם בכך. לא ניתן בכנסת למבקר המדינה תפקיד
של הדרכה. ניתן לו תפקיד של ביקורת היעילות. אני גם חושב כי
צאצא בהרבה מאוד דברים מבקר המדינה עוד ישנה את דעתו.

לדעתי, כל הסיכום המופיע בסוף החלטות
ועדת המשנה הוא מיותר. אולם אם בכל-זאת הועדה רוצה לסכם, אני
מציע למחוק את המלים: מ-"מאידך"....עד "הממשלה". אני חושב שאריך
להדגיש יותר את ההדדיות ושיתוף הפעולה בין הממשלה ומנגנונה לבין
מבקר המדינה ומנגנונו.

א. הרצפלד:
אני תומך בהצעת חבר הועדה גניחונסקי,
למחוק את 3 השורות הראשונות של הסיכום.
כמו כן, אני מציע למחוק בשורה ה-5 של הסיכום את המלים "ככל האפשר".

סגן שר החקלאות א. אפרתי:
אני מציע לציין כי על שני
הצדדים לשתף פעולה. גם אני
מציע למחוק את המלים בקשר לכך שעל מבקר המדינה לעסוק גם בשטח
ההדרכה.

א. הרצפלד:
אני מציע למסור ליו"ר הועדה
ועוד מספר חברים לנסח את הסיכום
בהתאם להצעות שהושמעו.

שר האוצר א. ספלן:
אני מציע שבכל זאת ועדה זו
תאסף עוד פעם בתור חבר אנשים,
כדי שתוכל להעביר את החומר לוועדת הכספים של הכנסת החדשה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
מכיון שלא סיכמו, העניין נשאר
פתוח, וועדת הכספים של הכנסת
החדשה תעשה כפי רצונה.

אני חושב כי ועדה זו צריכה לגמור ולסכם את הענין שאנו דנים בו.

מ. סנה:

עלינו לעשות מאמצים על מנת לגמור את הסיכום מתוך וותורים הדדיים.

י. בדר:

אני מציע לנסח את הסיכום כדלקמן:

הי"ר ד.צ. פנקס:

הועדה מביאה בחשבון שעבודת מבקר המדינה ועריכת הדו"ח השנתי על ידו, הן פעולות חדשות שלא היה להן תקדים, לא בציבוריות העברית בא"י ולא בתנועה הציונית. בהתחשב עם כך, מוצאת הועדה לנכון להעיר שיש לחתור לשיתוף פעולה יותר הדוק בין הממשלה ומנגנונה לבין מבקר המדינה ומנגנונו.

ההצעה נתקבלה.

ה צ ב ע ו ת

בעד הצעות חבר הועדה סנה - מיעוט
נ ג ד - ר ר ב

ההצעות לא נתקבלו

בעד הצעת הסיכום של חבר הועדה כץ - מיעוט
נ ג ד - ר ר ב

ההצעה לא נתקבלה

המתייגויות: ט.סנה, ש.כץ.

כן החלט, לפי הצעת הי"ר, להטיל על ועדת המשנה לענייני דו"ח מבקר המדינה להתאסף פעם בוספת כדי לשמוע את הערות שר האוצר לגבי ההחלטות שנתקבלו. הועדה מיפה את כחה של ועדת המשנה להחליט לגבי הערות אלה לפי ראות עיניה, בשם ועדת הכספים.

הי"ר ד.צ. פנקס: (א) בקשר לתקציב, אנו המלצנו על תוספת של 10 אלפים ל"י ל"מקוה ישראל".

(ב) במשרד החקלאות העסיקו כ-100 עובדים בפיקוח על ענייני המזון, ואין לכך תקציב. מציעים לקחת את התקציב לכך מהחשבון המסחרי. אני מציע שמחשבון זה יועבר הסכום המתאים לחשבון משרד החקלאות, ומחשבון המשרד תשולם המשכורת לאותם 100 העובדים.

א. בהיר: אני מציע שועות הכספים תרשום לפנייה, כצובזמן שיאשרו תוספת תקציב למעיפים השונים, 100 עובדים אלה יכנסו לתקציב הנוסף, ושהדבר הזה יהיה רשום ויהיה חוקי.

ב. בדר: אני מסכים להצעת חבר הועדה בהיר, כתנאי שנקבל הבטחה כי לא יוסיפו עובדים.

הי"ר ד.צ. פנקס: אני מבקש את רשות הועדה, לרשום בסיכום את הנושאים הפתוחים שלא גמרנו.

קבלתי את רשימת הנכסים שהעברו מרשות הפיתוח לגופים השונים. קבלתי את הרשימה אמש, ואת העתקה אשלח לכל חברי הועדה.

קבלתי את הדו"ח המסכם של מבקר המדינה בענין החוזה של האפוסטרופוס בקשר לקרקעות בצפון תל-אביב. גם העתק דו"ח זה ישלח לכל חברי הועדה.

לבסוף, אני רוצה להודות לכל אלה שעזרו לוועדה בעבודתה. אני מוצא חובה מיוחדת להודות למר אלון, מזכיר הועדה, ולמר ספיבק, המקשר בין האוצר וועדת הכספים ולקצרות שרשמו את הפרטיכלים של ישיבות הועדה. אני מודה גם לחברי הועדה על הסבלנות שהואתם כלפי, ואני רוצה להביע תודה לשר האוצר על שיתוף הפעולה ההדוק, אשר לדעתי היה לתועלת המדינה. אני חושב כי הועדות הנאות תוכלנה ללמוד משיטת עבודתה של הועדה הזאת. אני רוצה להביע תודה גם למר הורביץ, מר זגני, היועץ המשפטי ועוד, שהראו מצידם יחס ורצון טוב כלפי הועדה. אני חושב שהועדה יכולה לצאת בהכרה כי מלאה את חובתה.

א. הרצפלד: אני רוצה להביע בשם הועדה תודה על הפעולה ההדדית ושיתוף הפעולה מצד יו"ר הועדה.

י. ברר: אני שמח מאד שאני יכול להצטרף באופן המלא ביותר לדברים של מר פנקס ומר הרצפלד.

שר האוצר א. ספלון: בתור אדם ובתור מי שהיה שר האוצר, אני רוצה להביע את הוקרתי לוועדה וליו"ר על העבודה המאומצת ונעל הנסיון למצוא שפה משותפת, על אף כל חילוקי הדעות.
